

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

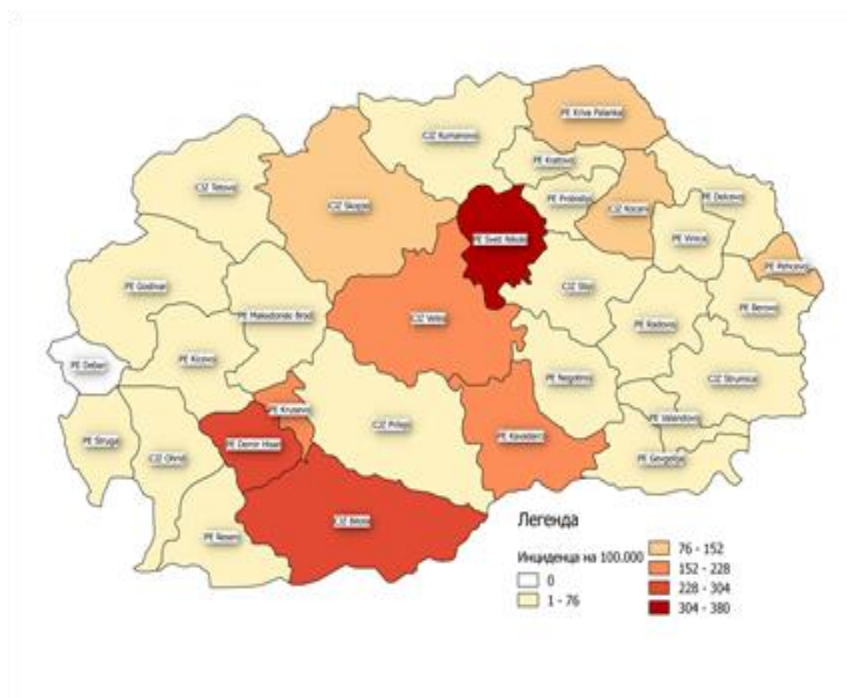
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Р. Македонија
во месец **септември 2016**

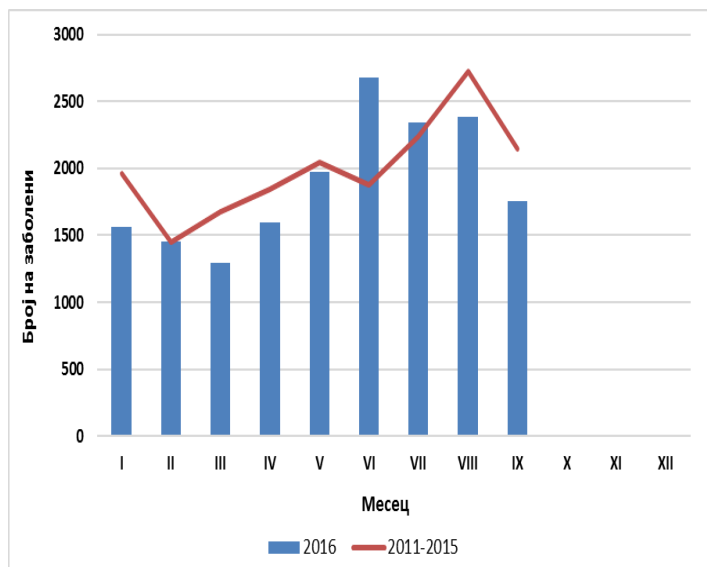
Скопје, 13.10.2016

Во текот на септември 2016 година, во Република Македонија регистрирани се вкупно 1.759 заболени лица од акутни заразни заболувања (не сметајќи ги грипот, туберкулозата, СИДА-та, АФП и хроничните носителства на хепатит Б и Ц) со вкупна инциденца од 85,0/100.000 жители.

Во текот на месец септември регистрирано е значително намалување на бројот на заболени лица за 26,1% во однос на претходниот месец август, како и во однос на месец септември 2015 кога е регистрирано намалување на пријавените лица од заразни заболувања за 13,1%. Во однос на аритметичката средина за периодот 2011–2015, се бележи намалување за 18,0%, (Графикон 1).

Во вкупниот број на заболени во 2016 година, регистрираните случаи во месец септември учествуваат со 10,4%. Кумулативниот број на заболени во 2016 е зголемен за 19,1% во однос на кумулативната за истиот период во 2015 година.

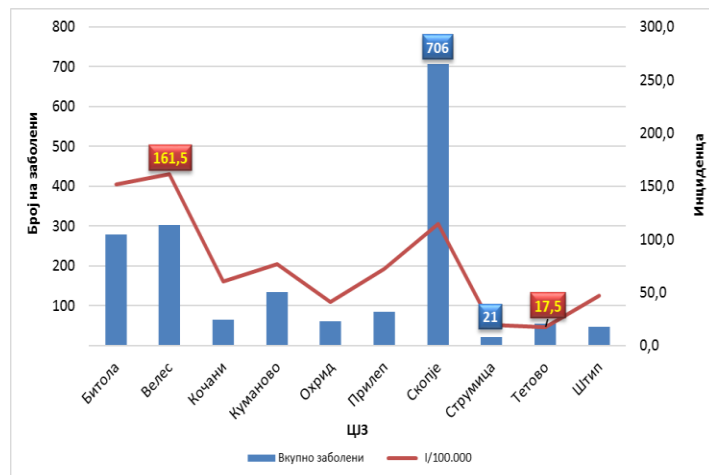
Графикон 1. Број на заболени од заразни болести во 2016, по месеци и аритметичка средина за 2011-2015

Во месец септември, најголем број акутни заразни заболувања се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје (n=706 или 40,1%), а најмал во ЦЈЗ Струмица (n=21 или 1,2%).

Највисока инциденца е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Велес (161,5/100.000), а најниска во ЦЈЗ Тетово (17,5/100.000) (Графикон 2).

Графикон 2: Број на заболени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во септември, 2016

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во септември, учествуваат со 98,4% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 83,7/100.000 жители (Табела 1).

Првите две најчести заразни заболувања (ентероколити и овчи сипаници), учествуваат со 89,6% во вкупниот број на заболени, а со 91,0% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец септември 2016 година.

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во септември, 2016

Заболување	Број	I/100.000
Ентероколитиси	1333	64,4
Овчи сипаници	243	11,7
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	43	2,1
Салмонелози	43	2,1
Шуга	30	1,4
Инфективна мононуклеоза	11	0,5
Вирусен хепатитис Б	8	0,4
Вирусни хепатити	7	0,3
Инфекции со Хламидија	7	0,3
Инфекции предизвикани од E. Colli	6	0,3
ВКУПНО	1.731	83,7

Во текот на септември, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **ентероколитите**, со 1.333 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 75,8%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања со 77,0%.

Во однос на претходниот месец август 2016, бројот на заболени од ентероколити е намален за 27,7%. Во однос на месец септември 2015, како и во однос на аритметичката средина 2011-2015, исто така регистрирано е намалување за 24,8% и 20,8% соодветно.

Во вкупниот број на регистрирани ентероколити во 2016, пријавените случаи во септември учествуваат со 15,7%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2016 година, ентероколитите учествуваат со 50,0%.

Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2016 е намален за 5,6% во однос на кумулативата во истиот период во 2015.

На **второ** место по број на регистрирани заболени во месец септември се **овчите сипаници** (n=243), кои во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 13,8%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 14,0%.

Во однос на претходниот месец август 2016, се регистрира намален број на заболени лица од овчи сипаници за 28,5%.

Во однос на месец септември 2015 година се регистрира зголемување за 3,6 пати, а во однос на аритметичката средина за периодот 2011-2015 зголемување за 53,8%.

Во вкупниот број на пријавени овчи сипаници во 2016, бројот на заболени во септември учествува со 3,6%. Во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2016 година, учеството на овчи сипаници е 39,7%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2016 е зголемен за 2,2 пати во однос на кумулативата за истиот период во 2015 година.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од заболувањата во месец септември припаѓаат на **цревни заразни заболувања** (n=1.429, 81,2%) со инциденца од 69,1/100.000 (Графикон 3).

Од нив, најголем процент (93,3%) и број (n=1.333; I=64,5/100.000) се ентероколити. На второ место се по 43 случаи на бактериски алиментарни инфекции и интоксикации и салмонелози (3,0%; I=2,1/100.000). Пријавени се и 6 случаи на инфекции предизвикани од E. Coli и по два случаи на шигелоза и вирусен хепатитис А.

На **второ место** во месец септември е групата на **капкови заразни заболувања**. Пријавени се 259 заболени (14,7%) со инциденца од 12,5/100.000 жители (Графикон 3).

Од нив, најголем број и процент чинат пријавите на овчи сипаници (n=243 или 93,8%), со инциденца I=11,8/100.000.

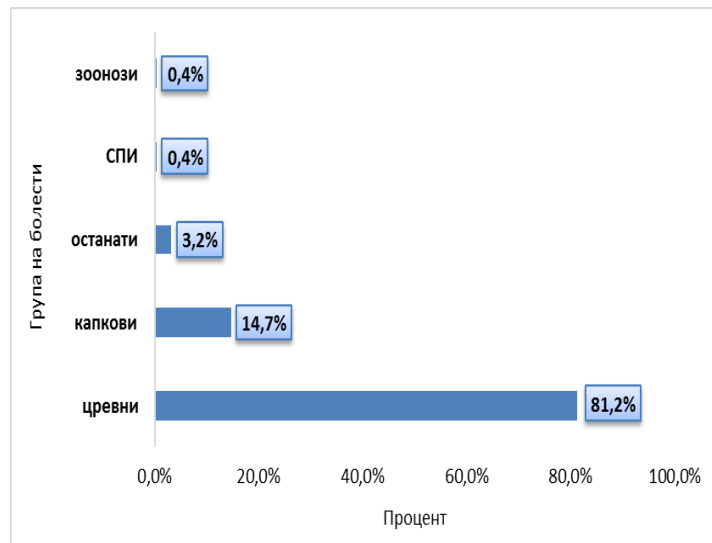
Регистрирани се и 11 случаи на инфективна мононуклеоза (4,2%; I=0,5/100,000), 3 случаи на заразни заушки и 2 случаи на скарлатина.

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во септември се регистрирани 57 случаи (3,2%, I=2,8/100.000).

Од нив, најбројни (n=30, 52,6%) се случаите на вирусен шуга со инциденца I=1,5/100.000, на второ место се 8 случаи на вирусен хепатитис Б (14,0%, I=0,4/100.000), а следуваат 7 случаи на неодреден вирусен хепатит, 5 случаи на бактериски менингит, по 3 случаи на вирусен енцефалит и вирусен менингитис и еден случај на вирусен хепатитис Ц.

Зоонозите како група во месец септември се регистрираат со седум заболени лица (0,4%; I=0,3/100.000) и тоа 4 случаи на ехинококоза и по еден случај на бруцелоза Q-треска и лептоспироза (Табела 1 - Прилог).

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во септември, 2016

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец септември, регистрирани се 7 новозаболени лица со ХИВ/СИДА (5 случаи на ХИВ и 2 случаи на СИДА). Од вкупниот број на заболени лица, најголем дел (n=6) се од машки пол, а само едно лице е од женски пол. Три лица припаѓаат на возрастната група од 30-39 години, а по две лица се од возрастните групи од 20-29 и од 40-49 години. Заболени лица се регистрирани во Делчево (n=2) и по еден во Куманово, Свети Николе, Велес, Скопје и Дебар.

Во текот на месец септември, регистриран е и еден смртен случај кај машко лице со СИДА од возрастната група од 40-49 години.

Согласно евиденцијата на пријавените случаи (заклучно со 30.09.2016), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА за периодот 1987–2016 изнесува 306, при што:

- лица болни од СИДА - 177
- ХИВ позитивни лица - 129
- починати лица - 81, и
- лица кои живеат со ХИВ/СИДА - 225.

Во однос на другите сексуално преносливи инфекции, во текот на септември се пријавени 7 случаи на инфекции предизвикани од хламидија (Графикон 3, Табела 3 - Прилог).

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Регистрирани се вкупно 11 лица ($I=0,5/100.000$) со заболувања против кои се спроведува задолжителна континуирана имунизација (без туберкулоза) (Табела 2 - Прилог).

Регистрирани се 8 лица со вирусен хепатит Б и истите согласно Календарот за имунизација не подлежат на задолжителна вакцинација.

Пријавени се три случаи на заразни заушки. Првиот случај е дете на возраст од 19 месеци, кое иако подлежи на вакцинација согласно Календарот за имунизација, не е вакцинирано. Вториот случај е на возраст од 3 години и не е вакциниран, а за третиот случај нема податок. Кај два случаи дијагнозата е поставена клинички, а за еден случај нема податок.

ЕПИДЕМИИ

Во тек на месец септември регистрирана е епидемија на овчи сипаници на територијата на ЦЈЗ Кочани, која е пријавена во јули 2016 година. Се работи за епидемија на овчи сипаници кај деца кои посетувале детска градинка (два клона). Во епидемијата заболеле вкупно 156 лица, сите на возраст од 1-5 години. Епидемијата е одјавена на 29.09.2016.

Од страна на епидемиолошката служба при ЦЈЗ Кочани превзamani се соодветни против епидемски мерки: направени се хигиено-епидемиолошки увиди во градинките, извршена вонредна дезинфекција, дадени се препораки за почесто проветрување на просториите и за одржување на хигиената на повисоко ниво.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец септември регистрирани се 2 смртни случаи како резултат на акутно заразно заболување (вирусен хепатитис Б и бактериски менингитис).

Првиот случај е 47-годишна жена од Ресен која била хоспитализирана на КИБФС во месец август, а починала на 01.09.2016 година со дијагноза Hepatitis fulminans B. Кај починатата болеста е докажана клинички и лабораториски, а според податокот од пријавата за заразна болест, не била вакцинирана против вирусен хепатитис Б.

Вториот случај е машко дете на возраст од 15 месеци од Кавадарци. Според податоците од пријавата, болеста кај детето започнала на 23.09.2016, а во тешка состојба и со суспектен менингеален синдром на 28.09.2016 било донесено во Детското одделение од Општа болница - Кавадарци каде по дадената прва помош е испратено на КИБФС. На клиниката веднаш е направена лумбална пункција при што е изолиран *Streptococcus pneumoniae* и поставена е дијагноза Meningitis purulenta. Неколку часа по приемот на КИБФС детето починало.

ПЕ Кавадарци направи увид во градинката каде детето престојувало, земени беа брисеви од децата и персоналот, и извршена беше дезинсекција. Од земените брисеви, кај 18 деца е изолиран *Streptococcus pneumoniae*. Резултатите од брисевите им се доставени на родителите, а децата се упатени кај својот матичен лекар за препишување на антибиотска терапија спрема антибиограмот. Епидемиолошката служба при ПЕ Кавадарци и понатаму ја следи состојбата.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните Пријави за изолиран-докажан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици пристигнати во ИЈЗ во текот на месец септември, 2016 година (n=635).

Пријави за микробиолошки изолати или на друг начин докажани причинители на заразни заболувања се добиени од лаборатории од 8 Центри за јавно здравје и 4 Подрачни единици.

Во најголем број и процент се пристигнати пријави за докажан микробиолошки причинител од лабораториите кои се наоѓаат на територијата од ЦЈЗ Скопје (n=504 или 79,4%), ЦЈЗ Битола (n=38 или 6,0%) и ЦЈЗ Куманово (19 или 3,0%).

Од регистрираните пријави за микробиолошки докажани причинители на заразно заболување, најчесто докажани/изолирани причинители во септември се: *MRSA* (n=186; 29,3%), *Chlamydia trachomatis* (n=81; 12,8%) и *Salmonella enteritidis* (68; 10,7%) (Табела 4 - Прилог).

БОЛЕСТИ КОИ СЕ РЕГИСТРИРААТ КАЈ МИГРАНТИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Во текот на месец септември нема пристигнато пријави за заразно заболување регистрирано кај мигрантите сместени во транзитните центри во Република Македонија.

Кузмановска Г., Алексоски Б., Караџовски Ж., Ставридис К., Микиќ В., Кочински Д., Балажи Л., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Синани Ф., Исмени М.